

gedachten denken

Over het boek

Auteur: Annelies Beck

Illustrator: Hanneke Siemensma

Uitgeverij: Querido

Over de makers

Annelies Beck (°1973) is een Vlaamse journaliste en schrijfster. Ze werkt vooral voor de radio en de televisie. Ze presenteert(t)/(de) actuaiprogramma's zoals Terzake en De zevende dag. Dit boek is haar tweede prentenboek. Voordien schreef ze er ook nog twee voor volwassenen. Annelies wilde vroeger postbode worden. Ze dacht dat ze dan in de namiddag vrij zou zijn en dat ze dan zou kunnen lezen.

Bronnen: https://nl.wikipedia.org/wiki/Annelies_Beck
singeluitgeverijen.nl/auteur/annelies-beck-2/

Hanneke Siemensma (°1978) is een Nederlandse illustrator van prenten- en kinderboeken. Voor dit boek kreeg ze een prijs: de Zilveren Penseel. Die prijs kreeg ze vorig jaar ook voor "De haas zonder neus". Ze werkt het liefst met houtskool, krijt en potlood. Haar boeken werden al in verschillende talen vertaald.

Bronnen: <https://hannekesiemensma.nl>

Meer weten: <https://www.prentenboek.nl/interview-hanneke-siemensma/>

Korte inhoud

Dit is een filosofisch prentenboek over "gedachten" en "denken".

Het boek bestaat vooral uit vragen.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL:

- foto's van filosofen (zie bijlage)
- Toon de kaft en lees samen de titel van het boek "gedachten denken".
 - Wat zijn gedachten? (eigen antwoord, dingen waar je aan denkt)
 - Zou het kindje op de kaft ergens aan denken? Aan wat? (eigen antwoord)
 - Waar denk jij soms over na? (eigen antwoord)
 - Dit boek bevat eigenlijk geen verhaal. Het wilt ons laten nadenken over iets. Met een moeilijk woord noemen we dit filosoferen. Heeft iemand dit woord al eens gehoord? (eigen antwoord)
- Toon de foto's van de filosofen. Sta hier niet te lang bij stil, maar geef het gewoon even mee.
 - Dit zijn een aantal filosofen van heel lang geleden. Als beroep dachten ze na. Later als jullie groter zijn en in het middelbaar zitten, zullen jullie zeker nog van hen horen. Weet je dat je nu ook nog filosofie kan studeren aan de universiteit?
 - Zullen we eens kijken of we samen met de leesgroep antwoorden kunnen geven op de gestelde vragen? Zijn jullie klaar om te filosoferen?

2. TIJDENS HET LEZEN

Het is belangrijk dat je de kinderen goed begeleidt tijdens het lezen van het boek. Neem de tijd en sta stil bij elke vraag. De vragen in het boek staan in het blauw gedrukt. Neem tussen het lezen door de tijd om met de kinderen te filosoferen over de gestelde vragen en de gegeven antwoorden.

Het lezen van het boek is tegelijk al een groot deel van de verwerking.

(Dit boek heeft geen paginanummers, kindje dat op de blauwe stoel zit is paginanummer 1).

- p.1-4 voorlezen
 - (bij p.3) “Denken is doen...” Het is een doe-woord (of werkwoord). Je kan zeggen: ‘ik denk’, ‘jij denkt’, ‘wij denken’. Welke doe-woorden staan er nog in dit stukje tekst? (kijkt, luistert, duwt, trekt, vraagt, voelt).
 - Hoe kan een gedachte deze dingen doen? (eigen antwoorden zijn oké, maar je kan ook wat leiden naar: kijken en luisteren naar mensen, verder vragen stellen als iemand iets vertelt, een blij, ongerust, droevig,... gevoel krijgen bij iets wat iemand je zegt,...)
- p.5-8 voorlezen
 - (bij p.5) “Soms maak je een gedachte klein...”. Zijn alle dingen die je denkt leuk? (neen).
 - Soms gebeurt er iets zodat je er nog lang over nadenkt. Je maakt het misschien erger dan dat het eigenlijk was. Dat noemen ze ‘iets opblazen’. Kan iemand van jullie een voorbeeld geven van ‘iets opblazen’ (eigen antwoord) (als dit moeilijk is, kan je misschien zelf een antwoord geven)
 - Wat zou de schrijfster bedoelen met “Soms speel je met een gedachte”? (Je denkt ergens aan om iets te doen, maar je hebt het nog niet uitgevoerd)
 - Hoe zou een gedachte met jou aan de haal kunnen gaan? (je droomt weg, je kan je aandacht er niet bij houden, bijvoorbeeld tijdens een saaie les in de klas)
 - “Soms is een gedachte licht en stil”. Klinkt dit alsof het leuke of minder leuke gedachten zijn? (eerder leuke en neutrale gedachten).
 - Wat zouden lichte gedachten kunnen zijn? (met vriendjes spelen, vakantie, verliefd zijn, je verjaardag, wegdromen, niet zo’n belangrijke dingen,...)
 - “Soms is een gedachte luid en zwaar”. Klinkt dit alsof het leuke of minder leuke gedachten zijn? (minder leuke gedachten).
 - Wat zouden zware gedachten kunnen zijn? (ruzie maken, doodgaan, belangrijke beslissingen nemen,...)
 - (bij p.6) Welk van de twee kindjes heeft lichte / zware gedachten denk je? (rood truitje, lichte gedachten en blauw truitje, zware gedachten)
 - (bij p.8) “Weten en denken zijn familie, maar geen vrienden.” Wanneer ben je het zekerst? Als je iets denkt of als je iets weet? Stel dat je de weg naar de speeltuin vraagt aan twee mensen. Naar wie ga je luisteren? Naar degene die zegt: “Ik denk dat je de eerste straat naar links en de volgende naar rechts moet gaan” of naar degene die zegt: “Neem de eerste straat naar links en de volgende naar rechts”. (de tweede persoon, die weet het)
- p.9-14 voorlezen
 - Op welke momenten denk je het meest na? (op momenten dat je niets anders te doen hebt, als je je verveelt, als je in bed ligt, als je alleen bent,...)
 - Volwassenen kunnen soms niet stoppen met denken en kunnen er niet door slapen. Hoe heet dat? (piekeren)
 - Als ik je vraag om NIET aan een roze olifant te denken, lukt dat dan? (De meeste kinderen zullen ja zeggen, maar of dat in werkelijkheid zo is durf ik te betwijfelen. Geef aan dat jij dat wel moeilijk vindt. Je kan ook zeggen dat je soms wilt stoppen met aan iets te denken maar dat dat dan niet lukt, tenzij je iets anders gaat doen.)
- p.15-16 voorlezen
 - Welke gedachte lijkt je leuk om over na te denken? (eigen antwoord)
- p. 17-18 voorlezen
 - Kan je een voorbeeld geven van een gedachte die je ontglipt is? (iets vergeten meebrengen uit de winkel, niet meer weten wat je vorige week gegeten hebt,...)

- p. 19-22 voorlezen
 - Als iets opgelost of voorbij is, hoef je er niet meer aan te denken. Bijvoorbeeld als je denkt dat je huiswerk nog moet maken. Als het klaar is hoef je er niet meer aan te denken.
 - Zijn er dingen waar jij steeds opnieuw aan terug denkt ook al wil je er niet meer aan denken? (doodgaan is een typisch antwoord,...)
 - p. 23-24 voorlezen
 - Kijk eens naar het kindje op pagina 23. Aan welke dingen zou ze kunnen denken? Wat zou er gebeurd kunnen zijn (eigen antwoord) (probeer eventueel aan te vullen met een eigen voorbeeld waarin je jezelf boos denkt, vb. wraak nemen)
 - Kijk een naar het kindje op pagina 24. Is dit kindje zichzelf boos aan het denken? (neen, zij is het slechte vergeten en doet iets anders).
 - p. 25-30 voorlezen
 - Kijk eens goed naar de illustraties op pagina's 25 tot 28. Hoe hebben de mensen hun gedachten omgezet? (Ze hebben er kunst van gemaakt, ze hebben boeken geschreven over hun gedachten of verhalen gefantaseerd,...)
 - Wat zou er in het hoofd van de kunstenaars gespeeld kunnen hebben? Wat wil de kunstenaar uitbeelden? (eigen antwoord)
 - Denk je dat of weet je dat zeker? (je denkt dat)
 - Wanneer zou je zoiets zeker kunnen weten? (wanneer de kunstenaar het zelf vertelt – geef aan dat veel kunstenaars niet willen vertellen wat ze dachten en dat ze graag hebben dat de kijker er zelf een betekenis aan geeft)
 - p.31-32 voorlezen
 - Tegen wie denk je dat Noor praat? (tegen de kat, tegen de lezer, tegen niemand,...)
 - Waarom denk je dat? (eigen antwoord)
 - Denk je dat of weet je dat? (je denkt dat)
-

3. NA HET LEZEN

3.1. Verhaal

Zoals vooraf besproken vertelt dit boek geen echt verhaal. We hebben gefilosofeerd.

- Wat vond je hiervan? (eigen antwoord)
- Was dit moeilijk / makkelijk? (eigen antwoord)
- Was dit boeiend / saai? (eigen antwoord)
- Heb je dingen geleerd over denken en gedachten? Zo ja, wat? (eigen antwoord)
- Welke gebruikte woorden zijn nieuw voor jou? (eigen antwoord)
- Is filosoferen iets voor jou? (eigen antwoord)
- Geef een top (pluspunt) en een flop (minpunt) voor de auteur. (eigen antwoord)

3.2. Illustraties

Kijk eens naar de illustraties.

- Hanneke Siemensma kreeg een prijs voor deze tekeningen. Vind je dat terecht? Zo ja: wat vind je er mooi aan? Zo nee: wat vind je dat ze beter had moeten doen? (eigen antwoord)
- Welke materialen gebruikt ze om te illustreren? (houtkool, kleurpotloden)
- Vind je dat de illustraties bij de tekst passen. Waarom wel / niet? (eigen antwoord)
- Geef een top (pluspunt) en een flop (minpunt) voor de illustratrice. (eigen antwoord)

3.3. Creatieve verwerking

MATERIAAL:

- verf, stiften, (kleur) potloden, klei, kosteloos materiaal, lijm, papier,...(alles wat jij haalbaar ziet om gedachten beeldend creatief vorm te geven)
 - muziek(instrumenten) naar keuze (alles wat jij haalbaar ziet om gedachten dansend / zingend creatief vorm te geven)
 - A3-papier
 - plakband
 - zaklamp
 - een zwarte stift
 - tijdschriften
 - foto's / afbeeldingen van eigen interesses (laten meebrengen door de lezers)
 - kleurpotloden
 - houtskool
 - schaar
 - lijm
 - boek: Waar denk je aan? / Laurent Moreau (Lannoo, 2012)
- Gedachten omzetten
 - Laat de kinderen vrij om hun gedachten om te zetten op een manier die zij gepast vinden. Dit kan beeldend, zingend, schrijvend, dansend,.. Dit is een zeer brede en vrije invulling. Niet alle kinderen zullen dit leuk vinden, maar wie weet jouw groep wel?
 - Beeld: silhouet
 - Hang het A3-blad aan de muur. Schijn met de zaklamp op de zijkant van het gezicht van het kind zodat er een schaduw ontstaat op het blad. Teken het silhouet op de volledige grootte van het blad (voorbeeld: zie bijlage). Laat de binnenkant van het hoofd volledig vullen met foto's, afbeeldingen, tekeningen,... die bij het kind in kwestie passen en die het zelf gekozen heeft.
 - Aanvullen met tekeningen kan natuurlijk ook. Als je dit doet met kleurpotloden en houtskool, testen ze de materialen van de illustrator uit.
 - Beeld: waar denk je aan?
 - Maak zelf een flapjesteekening zoals in het boek "Waar denk je aan?" van Laurent Moreau (voorbeeld: zie bijlage). Schrijf er ook één passende zin bij. De tekeningen van de kinderen kunnen samengevoegd worden tot een vergelijkbaar boek.

4. VERDER LEZEN

- Waar denk je aan? / Laurent Moreau (Lannoo, 2012)
- Toen de zee stil was / Annelies Beck en Karolien Raeymaekers (ill.) (Lannoo, 2015)
- Het ding / Simon Puttock en Daniel Egnéus (ill.) (Luitingh-Sijthoff, 2018)

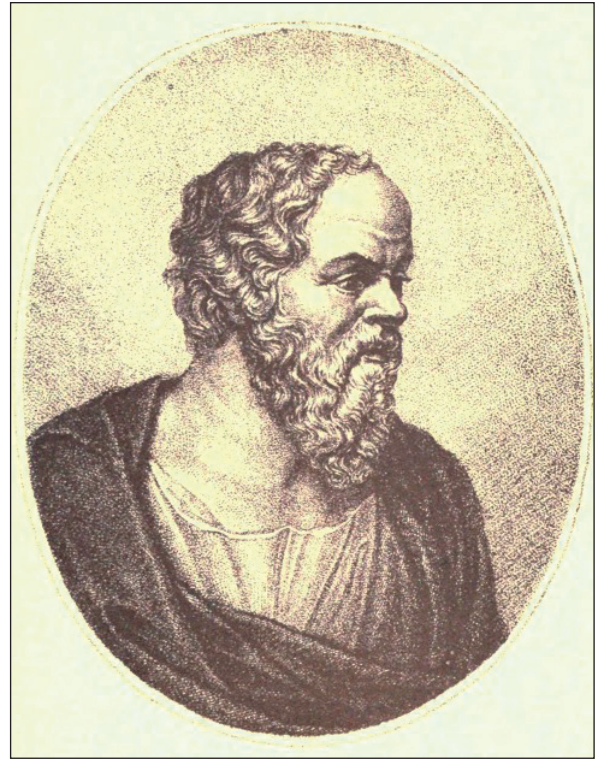

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1 t.e.m. 4

Plato

Socrates

Descartes

Aristoteles

Bijlage 5

Bijlage 6a en 6b

